

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

dinsdag

mardi

02-10-2001

02-10-2001

10:00 uur

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

- Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de haatcampagne bij kinderen in de Palestijnse gebieden" (nr. 5151) 1
Sprekers: Ferdy Willems, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken
- Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Belgisch paspoort van de leden van het moordcommando dat Massoud executeerde" (nr. 5256) 3
Sprekers: Francis Van den Eynde, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken
- Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de quasi vijandige houding van België ten overstaan van de Italiaanse regering" (nr. 5339) 4
Sprekers: Francis Van den Eynde, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Ferdy Willems**
- Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de inkrimping van het UNHCR-personeelskader ter begeleiding van de repatriëring van de vluchtelingen in Burundi" (nr. 5065) 6
Sprekers: Magda De Meyer, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken
- Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zending van de Europese trojka naar Pakistan, Iran, Saoedi-Arabië, Egypte, Jordanië en Syrië" (nr. 5345) 7
Sprekers: Jacques Simonet, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

SOMMAIRE

- Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la campagne d'incitation à la haine qui vise les enfants dans les territoires palestiniens" (n° 5151) 1
Orateurs: Ferdy Willems, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères
- Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le passeport belge dont étaient munis les membres du commando ayant assassiné M. Massoud" (n° 5256) 3
Orateurs: Francis Van den Eynde, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères
- Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude quasiment hostile de la Belgique vis-à-vis du gouvernement italien" (n° 5339) 4
Orateurs: Francis Van den Eynde, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Ferdy Willems**
- Question de Mme Magda De Meyer au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réduction des effectifs du Haut Commissariat aux Réfugiés chargés d'accompagner les réfugiés rapatriés au Burundi" (n° 5065) 6
Orateurs: Magda De Meyer, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères
- Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la tournée de la troïka européenne au Pakistan, en Iran, en Arabie saoudite, en Egypte, en Jordanie et en Syrie" (n° 5345) 7
Orateurs: Jacques Simonet, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

DINSDAG 02 OKTOBER 2001

10:00 uur

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

du

MARDI 02 OCTOBRE 2001

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.13 uur door de heer Jacques Lefevre, voorzitter.

La séance est ouverte à 10.13 heures par M. Jacques Lefevre, président.

01 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de haatcampagne bij kinderen in de Palestijnse gebieden" (nr. 5151)

01 Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la campagne d'incitation à la haine qui vise les enfants dans les territoires palestiniens" (n° 5151)

01.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, vooreerst wil ik ten aanzien van de vice-premier mijn erkentelijkheid uitdrukken over het werk dat hij de voorbije maand heeft gepresteerd. De doelstellingen die hij nastreeft lonen de moeite, maar ik weet niet of ze zullen kunnen worden gerealiseerd. Hij zal het tenminste hebben geprobeerd.

Reeds een hele tijd geleden, op 16 juli jongstleden, heb ik het verzoek ingediend om de minister over deze problematiek, die vandaag meer dan ooit actueel is, te ondervragen. Ik betreur dat ik dit niet kon in de vorm van een interpellatie. Ik had dat nochtans gevraagd. Ik stel met enige bitterheid vast dat indien het gaat om een politie-incident in Voeren, vijf interpellatieverzoeken tegelijk onmiddellijk worden ingewilligd. Voor dit probleem, dat toch mondiale proporties aanneemt, kan dit kennelijk niet. Bijgevolg is het mij ook niet mogelijk een motie in te dienen, hoewel ik dat graag had gedaan.

Ik wil onderstrepen dat mijn uiteenzetting gevaarlijk is, want ik probeer te nuanceren, wat in

de politiek zelden welkom is. De politiek wenst zwart-witverhalen, cowboys en indianen, goeden en slechten. Laat er in elk geval geen misverstand over bestaan, ik blijf bij mijn standpunt dat ik nu reeds twee jaar lang verdedig. Voor mij zijn de hoofdverantwoordelijken voor de problemen in Israël en Palestina de uitingen van staatsterrorisme van de staat Israël, waarbij ik een onderscheid maak met het joodse volk. Juist omdat ik dit reeds herhaaldelijk heb gezegd en aangeklaagd, durf ik dat vandaag nog te doen. Ik ben niet aan mijn proefstuk toe wat dat betreft. De minister zal zich nog wel herinneren dat ik dezelfde toon heb aangeslagen in Gaza, tegenover de Palestijnse autoriteiten.

Ik heb hetzelfde gezegd in Gaza en in de gemeenschappelijke commissie van de Senaat, tegenover de vertegenwoordigers van de Palestijnse autoriteiten. Kritische geluiden moeten kunnen worden gehoord, ook door vrienden. Het kernprobleem dat ik vandaag wil aanklagen is dat er in schoolboeken, bestemd voor kinderen van het lager en het middelbaar onderwijs en in tv-kinderprogramma's, met Mickey Mouse en plaatselijke tante Terry's, er heel duidelijke en keiharde oproepen worden gedaan tot haat, tot de jihad, de heilige oorlog.

Waar het vandaag specifiek over gaat, zijn hart en ziel beroerende uitspraken van kinderen, oproepend tot zelfmoord, toegejuicht door volwassenen. Ik wou een videofilm van een tiental minuten tonen, maar dit schijnt vandaag technisch niet mogelijk te zijn. Ik had de vertoning van deze video reeds in mijn interpellatie aangekondigd, maar ik heb er vorige week niet meer aan gedacht. Ik zal de videofilm aan de minister overhandigen. Indien hij het de moeite waard acht, zal hij hem hier laten vertonen. Ik beperk me tot

één klein citaat - het is een boekje van een vijftiental bladzijden, vol citaten - uit een schoolboekje voor kinderen van twaalf jaar. Het is een gedicht:

"Moeder, mijn vertrek, mijn dood is nabij
Bereid de grafzerk voor
Moeder, ik stap naar de dood,
ik zal niet aarzelen.
Moeder, ween niet als ik sterf,
mijn dood schrikt mij niet af,
mijn lot is te sterven als martelaar".

Dit staat in handboeken voor schoolkinderen. Deze toon heb ik in tientallen citaten teruggevonden. Idem dito, want het is echt aangrijpend, op de videobeelden.

Ik heb vroeger ook reeds andere zaken aangeklaagd, zoals foltering in opdracht van de Palestijnse autoriteiten, het bestaan van de doodstraf, het gebrek aan persvrijheid, het vrijlaten van gevangenen van gemeen recht, maar dit verdient apart te worden aangeklaagd. Ik sta niet alleen met deze aanklacht. Ook Amnesty International en de Liga van de Rechten van de Mens hebben uitdrukkelijk verklaard dat, naast wat zij aan Israël verwijten - en dat is niet niks - zij over deze zaak kritische bedenkingen hebben ten aanzien van de Palestijnse autoriteiten. Ik mocht tot mijn vreugde vaststellen dat het Belgisch voorzitterschap hierover een mededeling heeft gedaan. Ik citeer - de tekst zelf heb ik niet - letterlijk uit de De Morgen van gisteren: "Het is ontoelaatbaar dat schoolkinderen aan die betogingen deelnemen, aangezien zij daarbij ernstige risico's lopen".

De Palestijnen antwoorden hierop dat het normaal is dat kinderen op straat komen, omdat net de kinderen en de jongen mensen het meest gefrustreerd zijn. Men haalt ook passages uit de Koran aan om de jihad en het martelaarschap voor de goede zaak op te hemelen. Als reactie op wat minister Michel namens de Europese Gemeenschap heeft gezegd, heeft minister Erekat letterlijk gezegd dat minister Michel slachtoffer en beul op voet van gelijkheid plaatst.

Het is mogelijk om voor deze argumenten enig begrip op te brengen, maar echt overtuigen kunnen ze mij toch niet. Het aanzetten van kleine kinderen van zeven à acht jaar tot het plegen van zelfmoord is altijd een inhumane zaak, wat de omstandigheden ook zijn. Op politiek vlak is wat de Palestijnse autoriteit hier toestaat - en misschien zelfs stimuleert - zelfs contraproductief voor de eigen zaak. Op het internationale forum

krijgen ze daardoor zware tegenwind. Het bewijs is er: het is Israël dat dit terecht aanklaagt.

Mijn voornaamste bezwaar is dat men op deze manier in de nabije toekomst nooit vrede kan verkrijgen. Zelfs erger, men hypothekeert de toekomst, want er zal ooit een ogenblik moeten komen dat Joden en Palestijnen met elkaar zullen moeten samenleven.

Mijnheer de minister, uw diensten hebben mij gevraagd u de teksten te bezorgen waarnaar ik heb verwezen. Ik meen dat dat reeds is gebeurd. De video hebt u blijkbaar nog niet, maar ik zal hem u bezorgen. Ik denk dat deze documentatie nuttig kan zijn in uw contacten met de Palestijnen. Misschien zullen ze naar u luisteren, want u hebt een toch wel merkwaardige rol van bemiddelaar in dit conflict. Met deze interpellatie wens ik een steentje bij te dragen aan het bewerkstelligen van de vrede.

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, uiteraard verwerpt de Belgische regering categorisch elke vorm van racisme, in welke gedaante het zich ook manifesteert. Dit geldt in het bijzonder voor haatcampagnes die worden gevoerd om een volk tegen een ander op te zetten. De feiten die u aanhaalt verdienen dan ook de nodige aandacht, al dient men in dit geval wel rekening te houden met de speciale toestand in het Midden-Oosten, waar de betrokken partijen ook een ware battle of narratives voeren. Men gebruikt de eigen visie op de geschiedenis om de eigen aanspraak de nodige legitimiteit mee te geven. Het spreekt voor zich dat elk volk zijn eigen visie op de geschiedenis heeft. Zolang er echter geen sprake is van het aanzetten tot haat jegens een volk, is het moeilijk voor derden om in dit conflict van interpretaties tussenbeide te komen en een zogenaamde objectieve visie op de geschiedenis op te leggen.

De feiten die u aanhaalt hebben betrekking op het schoolcurriculum dat wordt gehanteerd door de Palestijnse autoriteiten. Toen de Palestijnse autoriteiten in 1994 de bevoegdheid over onderwijs toevertrouwd kregen, werden zij geconfronteerd met onderwijssystemen in Gaza en de Westelijke Jordaanoever die sterk van elkaar verschilden, omdat respectievelijk Egyptische en Jordaanse schoolboeken werden gebruikt. De eenmaking van het Palestijnse onderwijssysteem - in het bijzonder van het schoolcurriculum - vormde dan ook een van de prioriteiten van de Palestijnse autoriteiten. Het is pas in september 2000 dat de eerste nieuwe schoolboeken werden ingevoerd voor het eerste

en het zesde leerjaar. De andere schooljaren zullen later aan bod komen. De inhoud van de Palestijnse schoolboeken is al door verschillende landen en instellingen aan een nader onderzoek onderworpen, onder meer door het Center for Monitoring the Impact of Peace. In het Franse maandblad L'Arche wordt daarnaar verwezen.

Uit deze studie blijkt dat de nieuwe schoolboeken een verbetering vormen op de voorgaande, in het bijzonder wat openlijke antisemitische verwijzingen en oproepen tot de vernietiging van Israël betreft. Studies van andere instellingen lijken deze voorzichtige positieve evaluatie te bevestigen, al is er zeker nog ruimte voor verdere verbetering. Daartegenover staat dat men moeilijk kan eisen dat in deze boeken Israëls visie op de geschiedenis terug te vinden zou zijn.

Ik kan u verzekeren dat ik deze aangelegenheid zeer ernstig opneem en van nabij zal blijven volgen. Het consulaat-generaal van België in Jeruzalem zal niet nalaten mij elke uiting van racisme of antisemitisme te signaleren. In dat geval zal ik ook niet aarzelen om dit ter sprake te brengen bij de Palestijnse autoriteit. Ik doe dit trouwens geregeld. Na dat persbericht heb ik nog een contact gehad met Arafat die zeer ontevreden was over dit persbericht. De vrede in het Midden-Oosten zal alleen maar een kans op slagen kennen indien de jeugd ook wordt opgeleid tot vrede en geleerd wordt om begrip op te brengen voor het standpunt van de ander.

01.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord dat mij voldoening schenkt. Ik wil eindigen met de belangrijke voetnoot – de belangrijkste tekst van de hele brochure – die terug te vinden is op bladzijde 2 van de brochure: "Als men deze teksten gelezen heeft, zou men zich kunnen afvragen of wij de inspanningen voor vrede nog wel moeten voortzetten". Naar mijn smaak is het antwoord dat daarop wordt gegeven correct: "Precies daarom moeten we deze zaken blijven aanklagen en de ingeslagen weg blijven volgen". Ik meen dat we dit elk op onze positie trachten te bereiken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Belgisch paspoort van de leden van het moordcommando dat Massoud executeerde" (nr. 5256)**

02 **Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le passeport belge dont étaient munis les membres du commando ayant assassiné M. Massoud" (n° 5256)**

02.01 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dat internationale spionnen en terroristen graag Belgische paspoorten gebruiken, is niet nieuw. Trotski werd vermoord door iemand met een Belgisch paspoort. Naar verluidt heeft dit te maken met het feit dat dit land uit twee volkeren bestaat. Ik verklaar mij nader. Wanneer iemand met een Frans paspoort rondloopt dan wordt hij verondersteld goed Frans te spreken. Iemand met een Engels paspoort die slecht Engels zou spreken, valt vlug door de mand. Iemand met een Belgisch paspoort die in het Frans wordt aangesproken en in slecht Frans antwoordt, kan nog altijd beweren een Vlaming te zijn of omgekeerd. Of dit de juiste uitleg is, weet ik niet. Het is echter een feit dat onze paspoorten gegeerd zijn op die markt en vaak worden gebruikt voor dit soort van activiteiten.

Naar aanleiding van de crisis rond Afghanistan werd een aanslag gepleegd op de voornaamste oppositieleider, Massoud. Die aanslag werd gepleegd door twee Marokkanen die in België leven. Volgens de pers zouden zij voor hun actie gebruik hebben gemaakt van Belgische paspoorten die uit een ambassade zouden zijn gestolen. Zij zouden dus geen paspoort hebben aangevraagd in België, maar wel een paspoort hebben gebruikt dat gestolen was.

Ik had aan de minister van Buitenlandse Zaken willen vragen of hij dit gedeelte van het verhaal kan bevestigen. Is hij niet van mening dat, gelet op de omstandigheden waarin wij leven, de spanningen die op dit ogenblik in de wereld bestaan en de dreiging die van het internationaal terrorisme uitgaat, er bijzondere maatregelen moeten worden getroffen om de paspoorten, die zich op ambassades bevinden, beter te beschermen?

Ik zou ook van de minister willen vernemen of hij weet waarom de betrokkenen van een gestolen paspoort hebben gebruik gemaakt in plaats van met hun reële identiteit te voorschijn te komen. Is het mogelijk dat de betrokkenen van België wel een paspoort konden krijgen, maar niet van Marokko, hun land van oorsprong?

02.02 **Minister Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, de twee moordenaars van commandant

Massoud hebben inderdaad Belgische paspoorten gebruikt om via Pakistan naar Afghanistan te gaan. Volgens de woordvoerder van de Noordelijke Alliantie waren de moordenaars vermoedelijk van Marokkaanse afkomst. Beide paspoorten werden als blanco documenten gestolen; één op 12 november 1999 in de Belgische ambassade in Den Haag en een ander op 9 februari 2001 in het Belgisch consulaat-generaal van Straatsburg. De inbraken werden onmiddellijk aan het Brusselse kantoor van Interpol gesignaleerd.

De identiteiten die op de paspoorten werden vermeld, zijn niet in de Belgische bevolkingsregisters terug te vinden. We hebben dit onderzocht op basis van fonetisch gelijkklinkende namen. Ik kan dus niet bevestigen dat de twee terroristen ooit in België hebben gewoond.

02.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik onthoud uit het antwoord dat de paspoorten afkomstig waren van twee verschillende inbraken: in Straatsburg en in Nederland. Daaruit mag ik concluderen dat er misschien wat mis is met de beveiliging van onze consulaten en ambassades. Daarom wil ik nogmaals aandringen op het nemen van de nodige maatregelen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de quasi vijandige houding van België ten overstaan van de Italiaanse regering" (nr. 5339)

03 Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude quasiment hostile de la Belgique vis-à-vis du gouvernement italien" (n° 5339)

03.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in het eerste gedeelte van mijn vraag herneem ik een schriftelijke vraag die ik op 13 augustus aan de eerste minister heb gesteld, maar waarop ik tot nu toe geen antwoord heb gekregen.

In een interview in P-Magazine – een nogal verspreid weekblad in Vlaanderen – verklaarde pater Leman, de directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, op 25 juli dat de eerste minister van Italië in feite deel uitmaakt van de maffia. Ik beken dat het een

retorische vraag van de heer Leman was, waarop de journalist voorzichtig antwoordde dat hij niet goed wist of de eerste minister van Italië een maffioso was. De pater antwoordde opnieuw: "Dat is echte maffia".

Pater Leman is een hoge ambtenaar die rechtstreeks afhangt van de diensten van de eerste minister. Daarom wou ik de eerste minister vragen of die vraag door de Belgische regering wordt gedekt. Zo niet, welke maatregelen heeft de regering inmiddels genomen ten overstaan van de betrokken ambtenaar? Heeft de regering haar verontschuldigen aan de Italiaanse regering aangeboden?

Mijnheer de minister, ik concludeer nu al uit uw lach dat u met de beschuldigingen van pater Leman akkoord gaat.

Naar mijn mening is het normaal dat wanneer een hoger ambtenaar zich op deze wijze zou uitlaten over om het even welk staatshoofd in de wereld – ik denk aan het Russische staatshoofd dat op dit ogenblik bij ons op bezoek is en niet echt onbesproken is – er dan toch verontschuldigen zouden volgen.

Vervolgens kom ik tot de tweede vraag. Naar aanleiding van een verklaring die de heer Berlusconi in Berlijn heeft afgelegd met betrekking tot een beoordeling van de islam als beschavingswaarde heeft de Belgische regering zich zeer sterk verontwaardigd getoond ten aanzien van de heer Berlusconi in het algemeen en van die verklaringen in het bijzonder. Er kan natuurlijk worden gezegd dat de heer Berlusconi niet langer vrij is om uitspraken te doen "naar eigen mening". Enerzijds, kan ik begrijpen dat wanneer men in West-Europa deel uitmaakt van verschillende gezamenlijke allianties, men probeert met elkaar te confereren en standpunten inneemt; anderzijds, heb ik toch de indruk dat de Belgische regering op de meest sterke en gemuscleerde manier heeft gereageerd ten aanzien van de uitspraken van de heer Berlusconi, zodat hij als het ware als een soort Vlaams-Blokker "avant la lettre" werd beschouwd en in de ban van de Kerk, van de weldenkenden werd geslagen. Ook dat verbaast mij. Ik vernam dan ook graag waarom de regering zo hard heeft gereageerd.

03.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, de reacties van de eerste minister en van mezelf op de verklaringen van de heer Berlusconi zijn genoegzaam bekend: zij waren kristalhelder en niet voor interpretatie vatbaar.

Om nog duidelijker te zijn: ik vond en ik vind de verklaringen van de heer Berlusconi totaal en definitief onaanvaardbaar. Het zijn beweringen die niet passen, die door niets zijn gerechtvaardigd, noch op cultureel, noch op politiek, noch op historisch vlak. Die uitspraken waren schandelijk.

Mijnheer Van den Eynde, de uitspraken waren niet alleen niet gepast en onrechtvaardig, ze hebben bovendien voor heel wat problemen gezorgd op een ogenblik dat wij een boodschap brachten in de moslimlanden en tegenover de islam. Er is hoe dan ook geen sprake van de moslims, de islam en de Arabische wereld gelijk te stellen met terrorisme. Laat dit duidelijk zijn. Ik voeg er nog aan toe dat vorige vrijdag op de Top van staatshoofden en de regeringsleiders unaniem besloten werd die boodschap in die landen te brengen. Dat was het mandaat dat wij hebben gekregen. De verklaring van de heer Berlusconi was ten gronde, noch formeel gepast. Zij is schandelijk.

03.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik stel eerst en vooral vast dat de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken niet geantwoord heeft op de uitlatingen van pater Leman. Ik zal daar later op terugkomen.

Ik stel ook vast dat de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken de uitlatingen van de heer Berlusconi, waarin trouwens het woord terrorisme niet voorkwam, maar wel beschaving, historisch en cultureel onverantwoord vindt en bovendien schandelijk en politiek onverantwoordelijk. Ik heb voor de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken van België twee andere citaten: "De vraag is of de islam wel in overeenstemming te brengen is met de liberale democratie en de vrijheid, de verdraagzaamheid, de verscheidenheid en het tegensprekelijk debat zonder dewelke geen open samenleving mogelijk is". Tweede citaat: "Is de zaak-Rushdie niet het ultieme bewijs van de onmogelijkheid van de islam zich in te passen in onze samenleving? Toont zij niet aan dat de islam in wezen een intolerante en totalitaire ideologie is die botst met de culturele, morele en juridische voorschriften die gelden in een open en democratische samenleving?"

Mijnheer de voorzitter, ik herinner eraan dat de auteur van die citaten Guy Verhofstadt is in het Burgermanifest op bladzijden 64 en 65. Ik heb daar niets meer aan toe te voegen en merk met genoegen dat leden van de meerderheid

gechoqueerd zijn door die citaten. Ik neem aan dat zij daaruit de politieke consequenties zullen trekken.

03.04 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, de nouveau, ce que nous venons d'entendre, c'est l'amalgame odieux entre le fondamentalisme, l'intégrisme et les courants intégristes au sein de l'Islam. Dois-je rappeler qu'il existe de tels courants également au sein d'autres religions? Faire cet amalgame est intellectuellement scandaleux. Je le dis et le répète: cela ne sert personne, cela ne sert pas la paix, cela ne sert pas le rapprochement entre les cultures. Cela ne sert qu'une basse démagogie, qu'il faut dénoncer. Et c'est une des raisons qui font que les démocrates ne considéreront jamais les hommes et les femmes politiques qui pratiquent ce genre d'amalgame comme des gens fréquentables. Parce qu'ils ont tout faux. Et c'est scandaleux. Je n'ai pas de mots assez durs pour condamner de tels propos.

De plus, dans le contexte que nous connaissons, tenir de tels propos, c'est nous infliger une humiliation de plus. Car, dans tous les conflits que nous connaissons et qui ont trait à cela, nous savons tous ce que l'humiliation génère de drames, d'injustice et de violence. Et parler de la sorte, c'est irresponsable. Je ne peux rien dire d'autre. Je n'ai d'ailleurs pas envie de répondre à ce genre de choses. C'est tellement excessif et choquant. C'est immoral ou amoral.

03.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik meen dat ik het laatste woord krijg. Ik vraag mij af of de vice-eerste minister op dit ogenblik enigszins gehoorgesteld is of niet. Daarom herhaal ik dat het citaat dat ik u gegeven heb een citaat van Guy Verhofstadt is, terug te vinden in zijn Burgermanifest op de bladzijden 64 en 65. De vice-eerste minister zal wel zo vriendelijk zijn de boodschap aan zijn eerste minister over te brengen. Misschien kan die dan overgaan tot openbare zelfkritiek. Na zoiets ergs gezegd te hebben, weet ik niet of hij nog kan functioneren als eerste minister.

03.06 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wil nog drie kleine punten aanhalen.

03.07 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, dit is geen debat. Kan iedereen het woord nemen?

De **voorzitter**: Het is geen debat, het is een vraag.

03.08 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wil nog drie zeer kleine bemerkingen formuleren, want ik weet dat ik eigenlijk niet conform het Reglement handel. Ten eerste, twee jaar geleden heb ik reeds gewezen op de figuur Berlusconi, nog voor hij eerste minister was. Wat nu gebeurt, verbaast mij dan ook niet in het minst.

Ten tweede, ook ik zet mij af tegen het amalgaam dat men maakt. Men kan de islam of elke andere godsdienst beschuldigen van intolerantie, ook het katholicisme, het protestantisme en de orthodoxe kerken. Misschien kan men het boeddhisme daar niet van beschuldigen. Dat is dan de enige uitzondering. Ook de vrijzinnigheid kan hiervan beschuldigd worden. Denk maar aan de Franse revolutie waarbij in 1789 alle kunstschaten werden vernield. Ook het communisme kan hiervan worden beschuldigd. Elke godsdienst, ideologie en filosofie kan men aan de hand van voorbeelden de hemel in prijzen of verdoemen.

Ten derde, ik voel mij gechoqueerd. Als dit in het Burgermanifest van Verhofstadt staat, dan zou daarover enige uitleg moeten komen. Voor mij is dit iets nieuws.

03.09 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, je voulais simplement dire qu'il est évidemment extrêmement facile de retirer une phrase d'un contexte, d'une réflexion académique ou littéraire. On peut évidemment tout en faire. Il est clair que c'était indiscutablement une allusion au fondamentalisme, que ce soit de l'Islam ou à la limite de la religion catholique. Il y a des fondamentalistes partout, il y a des intégristes partout, il y a des intolérants partout. Il y en a même ici, c'est clair! Nous sommes servis en intolérance! Il faut vivre avec ce phénomène. Que voulez-vous que je vous dise d'autre?

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de inkrimping van het UNHCR-personeelskader ter begeleiding van de repatriëring van de vluchtelingen in Burundi" (nr. 5065)**

04 **Question de Mme Magda De Meyer au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réduction des effectifs du Haut Commissariat aux Réfugiés chargés d'accompagner les réfugiés rapatriés au Burundi" (n° 5065)**

04.01 **Magda De Meyer** (SP): Mijnheer de

voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag dateert reeds van voor het zomerreces en raakte een beetje op het achterplan. De vraag is wellicht reeds door de feiten achterhaald, maar ik zal ze toch stellen aangezien de problematiek mij vanop het terrein werd signaleerd. Het gaat over de plannen – of misschien reeds de uitvoering ervan – van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties om hun personeelskader met ingang van 1 augustus 2001 met 55 eenheden te verminderen. De huidige Burundese regering die op grond van het Arusha-akkoord door een nieuwe transitregering moet worden vervangen, legt duidelijk onvoldoende ijver aan de dag om de terugkeer van de vluchtelingen voor te bereiden, zoals bijvoorbeeld het ter beschikking stellen van grond, gezondheidszorg, onderwijs, enzovoort. Wetende dat na het aan de macht komen van president Ndadaye, omwille van een identieke, onvoorbereide repatriëring en een gebrek aan opvang, een sociale chaos is ontstaan die de directe aanleiding tot de genocide vormde, is deze geplande personeelsinkrimping op zijn zachtst gezegd ondoordacht. De mensen op het terrein maken zich zorgen over het vredesproces dat in gang is gezet en het feit dat het verminderen van de staf van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties daarop een negatieve invloed zou hebben.

Mijnheer de minister, wat is het standpunt van de Belgische regering terzake? Hebt u reeds contact met de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties gehad, wetende dat iedereen ervan overtuigd is dat de repatriëring van de Burundese vluchtelingen een zegen is, zowel voor Burundi als voor Tanzania?

04.02 **Minister Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, bij zijn aantreden werd de heer Lubbers geconfronteerd met een onaanvaardbare situatie, namelijk geplande uitgaven van gemiddeld één miljard dollar over de laatste vijf jaren tegenover reële inkomsten van gemiddeld 700 miljoen dollar, met uitzondering van 1999 toen aanzienlijke maar eenmalige hogere bijdragen als gevolg van de Kosovo-crisis werden geregistreerd. Het ziet ernaar uit dat het UNHCR in Genève van plan is drastisch te besnoeien op het bureau in Bujumbura. Dit zou in hoofdzaak neerkomen op een personeelsvermindering waarbij 63 van de 98 jobs zouden worden geschrapt. Het bureau in Bujumbura pleit tegen deze vermindering en stelt een afslanking van 46 jobs voor. Bovendien argumenteert het bureau in Burundi dat een groot deel van het budget voor 2001 van buitenaf wordt gefinancierd, namelijk 6 miljoen dollars door de

Europese Unie, 500.000 dollars door Zwitserland en 800.000 dollars door de Wereldbank, zodat de financiële last voor Genève niet te groot is.

Het UNHCR zorgt voor de opvang van vluchtelingen uit de DRC in Burundi, maar spitst zijn projecten vooral toe op een mogelijke terugkeer van circa 500.000 Burundese vluchtelingen uit Tanzania. Zodra de vrede in Burundi is hersteld, beschikt het UNHCR over een uitgebreid programma dat niet alleen de opvang van terugkerende vluchtelingen omvat, maar ook projecten uitvoert, infrastructuur opzet, enzovoort, in de dorpen die de vluchtelingen opnieuw moeten opvangen. Het gaat dus om een vrij ruime opdracht die rechtstreeks met de wederopbouw van Burundi verband houdt, vandaar ook de financiering door de Europese Unie. Wat de opvang van de vluchtelingen betreft, heeft het UNHCR dan ook een bijzondere opdracht in het kader van het vredesakkoord van Arusha. Bovendien maakt het UNHCR deel uit van de tripartiete commissies tussen Burundi, en die de problematiek van vluchtelingen begeleidt.

Wat is het Belgische standpunt terzake? Hoewel het er niet naar uitziet dat de Burundese vluchtelingen snel naar Burundi zullen terugkeren – de toestand blijft immers zowel politiek als op het vlak van de veiligheid zeer gespannen – vrees ik dat een forse besnoeiing van de operatie van het UNHCR een negatief signaal zou kunnen geven.

Hoewel het er niet naar uitziet dat Burundese vluchtelingen snel naar Burundi zullen terugkeren – de toestand blijft immers zowel politiek als op het vlak van de veiligheid zeer gespannen –, vrees ik dat een forse besnoeiing van de UNHCR-operaties een negatief signaal zou kunnen geven, des te meer omdat die zeer turbulente Centraal-Afrikaanse regio gekenmerkt wordt door geregelde vluchtelingenstromen. Op het ogenblik zou dat zeer ongewenst zijn.

Aangezien een inkrimping wellicht nodig, zelfs onontbeerlijk is, zou ze minder drastisch kunnen worden uitgevoerd. Ik maak mij zorgen om de politieke impact van die beslissing en de beperkingen die aan het bureau in Bujumbura zullen worden opgelegd.

Volgens mijn informatie beweert het bureau in Bujumbura dat het in staat is met het overblijvende team zijn actieplannen te kunnen aanpassen. Het wenst echter dat er garanties komen dat de ploeg niet verder wordt afgeslankt. In dat opzicht zou een evaluatiemissie welkom

zijn.

Ik heb reeds onze zorg over de maatregel in Genève kenbaar gemaakt en gesuggereerd dat een zending ter plaatse de werkelijke impact ervan zou onderzoeken.

04.03 **Magda De Meyer** (SP): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 **Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la tournée de la troïka européenne au Pakistan, en Iran, en Arabie saoudite, en Egypte, en Jordanie et en Syrie" (n° 5345)**

05 **Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zending van de Europese trojka naar Pakistan, Iran, Saoedi-Arabië, Egypte, Jordanië en Syrië" (nr. 5345)**

05.01 **Jacques Simonet** (PRL FDF MCC): Monsieur le président, lors de la tournée effectuée avec la troïka européenne au Moyen et au Proche-Orient – tournée qui avait pour but de réunir une grande coalition internationale contre le terrorisme –, le ministre des Affaires étrangères a eu l'occasion de rencontrer un certain nombre de dirigeants de pays du Moyen et du Proche-Orient. Le but de l'Union européenne était, d'une part, de connaître la position exacte de ces pays avant toute opération de nature militaire et, d'autre part, de mesurer leur volonté de s'impliquer dans la lutte de nature diplomatique contre le terrorisme; je pense ici notamment au renforcement des contrôles sur le financement et l'aide militaire qui peuvent être apportés à certains groupes terroristes actifs (Arabie Saoudite et Iran), à l'isolement diplomatique des Talibans en ce qui concerne plus particulièrement l'Arabie Saoudite, à l'ingérence indirecte à travers le soutien au régime des Talibans (services secrets pakistanais) et finalement à l'amalgame implicite que l'on fait entre les actions terroristes, les relations israélo-arabes, la situation irakienne et la politique américaine dans ces différentes questions.

Quelle est l'analyse que fait le ministre de l'évolution de la relation entre l'Arabie Saoudite et les administrations américaines successives qui, depuis la fin de la guerre du Golfe et plus récemment depuis la montée en puissance du prince héritier Abdallah, semblent se distendre?

On a l'impression que la rupture des relations diplomatiques avec les Talibans n'est finalement, dans le chef de l'Arabie, qu'un geste de façade alors que l'on devine que des relations souterraines relativement opaques resteraient extrêmement concrètes entre les Talibans et un certain nombre de citoyens saoudiens.

L'Union européenne a, au cours de cette tournée, décidé de relancer, de façon très nette, ses relations avec l'Iran avec la volonté de débiter des négociations afin d'arriver à la conclusion d'un accord de coopération qui devra contenir un important volet politique incluant notamment la question des droits de l'homme. Il est compréhensible qu'au nom d'un réalisme bien compris, on ait gommé toute référence au soutien du régime iranien au Hezbollah au profit de l'accent qui est mis sur les difficultés que rencontre l'Iran suite à l'afflux de réfugiés afghans sur sa frontière est. Toutefois, je voudrais savoir comment le ministre a l'intention de résoudre ce dilemme dans le cadre d'une politique constructive vis-à-vis de Téhéran.

Enfin, je voudrais rappeler au ministre notre volonté – qui est aussi la sienne – de voir enfin se concrétiser des progrès significatifs concernant le processus de paix au Moyen-Orient. La rencontre de la semaine passée entre M. Perez et M. Arafat symbolise parfaitement l'impasse actuelle. Une rencontre est jugée dans ce cas-ci comme étant un pas en avant presque miraculeux alors que, finalement, elle ne débouche sur aucune avancée concrète. Depuis un an, on se trouve au centre de ce que l'on appelle « la deuxième intifada ». Dès lors, nous pensons que seule l'union des efforts diplomatiques à la fois européens mais aussi américains que le ministre réclame peut durablement parrainer un processus de paix. Pour conclure, l'objet de ma question est aussi de demander au ministre des Affaires étrangères de continuer activement dans la direction qu'il s'est tracée.

05.02 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, lors de leur réunion du 20 septembre 2001 à Bruxelles, les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union européenne ont chargé la troïka d'exposer à certains pays, par des contacts directs, la stratégie et le programme d'action adoptés par l'Union dans la lutte contre les terroristes. Notre initiative a été totalement mandatée par le Conseil. Sur la base de ce mandat, je me suis rendu mardi, mercredi et jeudi de la semaine dernière, accompagné du haut représentant de l'Union – M. Solana – du commissaire compétent pour les relations

internationales – M. Patten – et de mon collègue espagnol au Pakistan, en Iran, en Arabie Saoudite, en Egypte et en Syrie. Au Caire, la troïka a eu des contacts avec le gouvernement égyptien et avec la Ligue arabe. J'ajoute que je dois encore avoir un contact avec la Jordanie et le Liban.

Quels étaient les objectifs de la troïka? Dans ces cinq capitales, nous avons fait passer un triple message. Tout d'abord, il était important que nous exprimions notre reconnaissance pour la position adoptée par ces capitales, visant à la condamnation immédiate et explicite des attentats meurtriers perpétrés à New York et à Washington. Il importait également que nous témoignions du soutien de l'Union européenne.

Deuxièmement, nous avons expliqué, lors de notre visite, la stratégie de l'Union européenne, ainsi que son plan d'action. Nous avons rappelé que chaque Etat européen s'était engagé à participer en fonction de ses moyens et à condition que la réaction soit ciblée. C'est une nuance importante, que j'ai tenu à exprimer et je pense que le message est bien passé. Mais cela ne veut pas dire que l'on ne sera pas totalement solidaire de ce qui a été décidé. Je crois que la position européenne est bien précise.

Enfin, nous avons explicitement appelé les pays visités à donner priorité à la lutte contre le terrorisme et à se joindre de façon inconditionnelle aux efforts de la communauté internationale, afin d'aider celle-ci dans la recherche et la condamnation des responsables des attentats du 11 septembre.

Quant à la stratégie de l'Union européenne, nous avons défini la position européenne en six éléments clés. Tout d'abord, l'entière solidarité avec les Etats-Unis dans leurs efforts pour arrêter et punir les responsables des attentats terroristes, mais aussi une solidarité avec toutes les nations disposées à combattre ces responsables et tous ceux qui encouragent, sponsorisent et financent ces actes de terreur.

Ensuite, nous avons souligné que notre détermination à donner une priorité à la lutte contre le terrorisme est inconditionnelle. Nous avons également rappelé que sur la base de la résolution 1368 du Conseil de sécurité, une riposte américaine est légitime et que les Etats membres de l'Union sont prêts, chacun selon ses moyens, à s'engager dans de telles actions. Ces actions doivent être ciblées et peuvent être dirigées contre les Etats qui aideraient,

soutiendraient ou hébergeraient des terroristes.

Un autre élément-clé est l'importance que nous attachons à l'approche multilatérale de cette question. Aucun pays ne peut vaincre le terrorisme à lui seul. Seule une collaboration étroite entre toutes les nations permettrait de mener cette lutte de façon efficace et dynamique. Il convient donc d'intensifier les efforts de la communauté internationale. Il est clair que la tâche qui incombera aux Nations unies sera lourde, mais cruciale. En outre, nous avons défendu notre approche globale et multidisciplinaire. Le terrorisme a de nombreuses facettes, qui impliquent chacune une approche spécifique mais coordonnée. La lutte contre le terrorisme concerne la sécurité du trafic aérien, le dépiage des voies de financement secrètes, la mise en place d'instruments juridiques, l'échange de données entre les services d'information, la garantie de la sécurité de nos citoyens, ainsi que de nombreux autres aspects. Une politique anti-terroriste globale et efficace intégrerait tous ces aspects.

De plus, nous avons souligné que la lutte contre le terrorisme exigera un effort soutenu. A court terme, nous devons pouvoir identifier et arrêter les responsables des attentats terroristes. Mais à moyen et à long terme, nous devons combattre les racines profondes de ce fléau et détecter les filières terroristes à ramifications multiples. Il s'agit là d'un travail de longue haleine qui impliquera un effort soutenu de la communauté internationale.

Finalement, nous avons souligné dans toutes les capitales le rejet explicite par l'Union européenne de toute assimilation des groupes terroristes fondamentalistes au monde arabe ou islamique. Pour l'Union européenne, il ne peut être question d'identifier le terrorisme au monde arabe ou à l'Islam. De la même façon, nous avons mis l'accent sur le rejet par l'Union européenne de toute tendance nationaliste, raciste et xénophobe dans la lutte contre le terrorisme.

Il va de soi que la troïka a attiré l'attention sur le coût croissant des réfugiés afghans qui prend des proportions dramatiques.

Mijn conclusies zijn de volgende. Alle bezochte landen hebben gewaardeerd dat de Europese Unie de trojka heeft uitgezonden om in dialoog te treden over de dramatische gebeurtenissen van 11 september. Ook het feit dat wij waardering hebben uitgesproken voor de onmiddellijke veroordeling van de aanslagen van 11 september is op dank onthaald. Een dergelijke steunbetuiging

werd in sommige bezochte hoofdsteden eigenlijk ook verwacht. Vergeten wij niet dat voor sommige regeringen in de regio een veroordeling van de terroristische aanslagen van 11 september geen evidentie was en dus getuigde van moed. Wij hebben dat ook gezegd.

Ik ben ervan overtuigd dat de Europese diplomatie vorige week heeft gescoord en het terrein heeft bezet met een coherente en slagkrachtige strategie in de strijd tegen het internationale terrorisme. Wij hebben gepleit voor vastberadenheid om het internationale terrorisme aan de wortel aan te pakken, maar ook voor voorzichtigheid, redelijkheid en geduld bij het uitoefenen van een recht op militair antwoord. Deze Europese benadering vond bij onze gesprekspartners volledige instemming.

Over een aantal specifieke punten heb ik tijdens alle etappes grote overeenstemming kunnen vaststellen. Zo is gebleken dat, met uitzondering van de Syrische leider, niemand de Verenigde Staten het recht ontzegt om de auteurs van de aanslagen van 11 september te straffen, als hun verantwoordelijkheid vaststaat en kan worden bewezen. Al onze gesprekspartners hebben de noodzaak onderstreept van een doelgerichte actie die geen onschuldige slachtoffers maakt. Iedereen vraagt Washington redelijkheid, geduld en voorzichtigheid aan de dag te leggen bij het uitoefenen van zijn recht van antwoord.

Ook over de cruciale rol die de Verenigde Naties te spelen zullen hebben in de strijd tegen het internationale terrorisme bestaat algehele overeenstemming. De inspanningen die in het verleden binnen de Verenigde Naties al werden gedaan, worden gewaardeerd maar zullen na de verschrikkelijke gebeurtenissen van 11 september moeten worden opgevoerd. In deze context werd door onze Egyptische gesprekspartners het idee uitgetest van een Internationale Conferentie tegen het Terrorismen, die onder auspiciën van de UNO zou moeten worden georganiseerd. De Europese Unie heeft daar zeker niet negatief op gereageerd, maar ik heb gepleit voor een zeer grondige voorbereiding en gewezen op het gevaar van politisering van een dergelijke conferentie. Volgens mij moet voor de voorbereiding de nodige tijd worden genomen. Ik heb Durban meegemaakt en dat lijkt mij niet voor herhaling vatbaar.

De gecoördineerde, multidisciplinaire aanpak werd door iedereen gesteund. Sommige gesprekspartners wezen spontaan op hun verzoek om meer systematisch met de Westerse regeringen te kunnen samenwerken om beter het

terrorisme te kunnen aanpakken. Volgens hen verlenen onze regeringen al te vaak onderdak aan bewegingen allerhande, die terroristische organisaties steunen. Ook om de financiering van terroristische groepen beter te kunnen opsporen, wordt meer medewerking gevraagd aan de Westerse landen.

Het feit dat de Europese Unie uitdrukkelijk afstand heeft genomen van de equatie van terrorisme met de islam en de Arabische wereld werd overal sterk gewaardeerd en bijzonder goed onthaald.

Tijdens onze gesprekken kwam meer dan eens het idee te berde om iets te doen ten einde een beter begrip te doen ontstaan tussen de beschavingen. Als gevolg van de jongste gebeurtenissen is er in een aantal bezochte landen het besef gegroeid dat de regering in Kaboel beter plaats zou maken voor een andere met een brede en etnisch representatieve basis. De VN heeft hier een belangrijke rol te spelen. In elk geval moet worden vermeden dat een dergelijke regering van buitenaf zou worden opgedrongen. Als gevolg van deze trojkamissie zal de EU een aantal bilaterale contacten met de bezochte landen opdrijven. Aan Pakistan werd onmiddellijke bijkomende hulp voor twintig miljoen euro beloofd voor de opvang van Afghaanse vluchtelingen. Verder zal de Europese Commissie waarschijnlijk ook voorstellen snel over te gaan tot de ondertekening van het handelsakkoord met Pakistan. De EU ontwikkelingshulp aan Pakistan zal worden opgevoerd. De politieke dialoog met Iran zal worden geïntensifieerd. Ook zullen wij meer aandacht besteden aan het vluchtelingenprobleem aan de Iraans-Afghaanse grens en aan de steeds maar groeiende drugstrafiek in Iran, die zijn oorsprong vindt in Afghanistan. De Europese Commissie heeft het inzicht binnen afzienbare tijd een vertegenwoordiging te openen in Riad. Ook daartoe werd besloten. Ook met Egypte en Syrië zal de politieke dialoog worden opgedreven.

Il est clair que l'Union européenne ne pourra pas se limiter à une seule mission "troïka" pour expliquer sa position et établir la base d'une coalition globale contre le terrorisme international. Ce thème est un point important de l'agenda du Sommet Union européenne/Russie qui se tient actuellement à Bruxelles.

Nous poursuivrons nos contacts avec les pays candidats qui ont souscrit sans réserve aux conclusions du Conseil européen, ainsi qu'avec d'autres pays tiers. Pour la présidence belge, la lutte contre le terrorisme est un sujet prioritaire.

Une stratégie efficace contre le terrorisme implique des bases solides. J'en cite quelques-unes qui, vous le verrez, ne sont pas facile à réaliser:

- une définition internationalement acceptable de ce que l'on peut considérer comme un acte de terrorisme;
- une méthode visant à identifier des groupes terroristes;
- une collaboration entre les services d'information qui est basée sur la confiance;
- un mandat d'arrêt européen. Dans ce cadre, nous ne disposons pas de beaucoup de conventions, ni au niveau international, ni au niveau européen.

Ces thèmes sont des missions prioritaires, aussi bien pour l'Union européenne que pour la communauté internationale. La tâche qui nous attend ne sera pas simple parce que nous devons intensifier la lutte contre le terrorisme, tout en respectant les libertés civiles reconnues au sein de l'Union.

La mission la plus délicate qui nous attend sera sans aucun doute le débat sur les racines du terrorisme, surtout lors des trois escales arabes. Ce thème a été abordé à plusieurs reprises et a été mis en rapport avec le conflit israélo-arabe et la question palestinienne toujours en suspens.

Un certain nombre de nos acteurs sont d'avis que l'on ne doit pas tergiverser avec le terrorisme. Cette constatation doit inciter l'Union européenne à poursuivre de façon assidue la recherche d'une solution à ces questions. Le fait que Washington semble être disposée à s'investir davantage dans la recherche d'une solution au Moyen-Orient a été applaudi par tous les pays visités. Ceux-ci ont d'ailleurs explicitement prié l'Union européenne de continuer à encourager l'administration américaine dans ce sens par des contacts directs.

En conclusion, je souhaiterais répéter que par cette mission troïka, l'Union européenne a prouvé non seulement son importance sur la scène internationale – ce n'est pas l'important – mais aussi et surtout qu'elle avait une valeur ajoutée diplomatique.

Lors des différentes escales, nous avons évidemment été reçus au plus haut niveau pour des entretiens détaillés. J'ai vraiment le sentiment que nous avons bien agi en définissant rapidement, après les événements dramatiques du 11 septembre, une position claire et convaincante. Ce qui a permis de préparer la voie pour un effort international visant à combattre le

terrorisme de façon plus efficace.

Par cette mission dans le monde islamique et arabe, l'Union a tendu la main à cette partie du monde qui a été, tout autant que nous, touchée par les événements du 11 septembre.

Finalement, je voudrais remercier le représentant Solana et le commissaire Patten pour leur excellente collaboration lors de cette troïka.

Je voudrais terminer mon intervention par des considérations plus personnelles.

D'abord, je pense que nous avons bien fait, ne fût-ce qu'au niveau du ton utilisé, de ne pas employer un ton aussi guerrier que les Etats-Unis, même si on peut les comprendre. Nous avons donné un autre ton, c'est clair. Ensuite, nous avons bien fait de mettre l'accent sur le fait qu'il ne faut pas d'équation Islam/terrorisme. Enfin, ce qui est très important, nous avons réouvert des portes diplomatiques qui étaient soit fermées, soit coincées, soit même bloquées dans un certain nombre de cas. Je retiens de mon expérience personnelle de ce déplacement – mais c'était déjà ma conviction – que l'Union européenne, quand elle peut ouvrir un dialogue politique, sans tabou, doit le faire. C'est ce qui fait à la fois notre différence mais aussi notre valeur ajoutée. Par exemple, et c'est important, nous avons à nouveau entrouvert une porte avec l'Iran, avec le Pakistan et même avec la Syrie. Le fait que nous ayons traité le secrétaire général de la Ligue arabe un peu comme un homologue au niveau européen est aussi un élément important.

Je voudrais ajouter un autre élément. Ma conviction est totale. Il semblerait que ce ne soit pas politiquement correct de le dire aujourd'hui, mais nous n'allons quand même pas pouvoir éluder nous non plus une vraie réflexion sur les causes du terrorisme. Le terrorisme n'est quand même pas sans cause. Je trouve qu'il est un peu court de dire que ce sont des fous qui le pratiquent. Il y a des raisons à la folie. Nous devons y réfléchir.

J'ajoute également une conviction que j'ai, conviction partagée par tous ceux que j'ai rencontrés là-bas et je pense que parfois on n'en prend peut-être pas assez la mesure. Même si l'on peut affirmer que le terrorisme ne vient pas du fait que le conflit du Moyen-Orient n'est pas résolu, je pense cependant que tant que ce conflit restera une plaie béante dans la communauté internationale, je ne crois pas que nous pourrions être efficaces pour lutter contre le terrorisme. Cela

nourrit le terrorisme de manière récurrente, forte, profonde. Par exemple, il est impossible d'avoir un vrai débat sur la définition du terrorisme avec les Syriens ou un certain nombre de ces pays parce que, si vous dites que les hezbollahs sont des terroristes comme les talibans, on vous répondra que les hezbollahs ne sont pas des terroristes, que ce sont des résistants, des combattants de la liberté qui se battent pour un territoire que d'autres occupent. Que voulez-vous répondre à cet argument? Le débat est clos. On ne peut pratiquement pas avancer sur cette réflexion.

Je suis tout à fait convaincu que nous devons tout faire pour inciter nos amis américains à prendre la mesure de cette question. J'ai parfois le sentiment que tout le monde ne le fait pas, que tout le monde ne prend pas la mesure des conséquences récurrentes, fortes, profondes de cette question, à la fois dans le subconscient, dans la psychologie de toute une série de pays là-bas. Il est extrêmement difficile de ne pas lier ce facteur à la situation. Je suis de plus en plus convaincu que nous devons pousser – pour ce qui nous concerne, nous essayons d'utiliser la présidence européenne à cette fin – une stratégie qui ouvre ou entrouvre des portes. Je veux parler du Pakistan, de l'Iran, de la Syrie, en fait aussi des organisations arabes les plus représentatives avec lesquelles nous devons accentuer une relation. J'étais dernièrement à Cuba. L'Union européenne a un rôle à y jouer. Lors de la dernière réunion informelle à Genval, les ministres des Affaires étrangères ont décidé, sur proposition du ministre italien, de rouvrir une discussion au niveau de l'Union européenne. J'ai été chargé, avec M. Prodi, de reprendre contact avec la Libye.

J'ai parlé du problème de l'embargo sur l'Irak. J'ignore ce que pense la Commission mais je crois qu'ouvrir ou rouvrir un dialogue, ce n'est pas encore donner raison. Mais, en tout cas lorsqu'on ne se parle pas, on ne sait ni donner tort ou raison, on ne sait pas discuter. Les pays que je viens de visiter, qu'il s'agisse de l'Iran ou de la Syrie, veulent renouer le dialogue sans perdre la face. Pour eux, le rapprochement avec la communauté internationale ne peut évidemment passer que par l'UE. Nous sommes la passerelle qui leur permet, sans souffrir d'une trop grande humiliation, de revenir vers la communauté internationale. Il y a là des espaces diplomatiques que l'UE doit exploiter et approfondir. Monsieur le président, je sais par exemple l'attention que vous portez à la situation de l'Irak. Ce "momentum" est quelque chose d'affreux car il est basé sur quelque chose d'horrible, qui n'a pas de précédent.

Quant à la question précise de M. Simonet sur les relations entre l'Arabie Saoudite et les Etats-Unis, la réponse est assez simple. Je pense que l'Arabie Saoudite est un partenaire fiable. Je pense que ce pays a aussi des gestes à poser vis-à-vis du monde arabe. J'ai peur d'utiliser un terme qui n'est pas très parlementaire mais l'Arabie Saoudite est obligée de tenir compte à la fois de ce partenariat privilégié avec les Etats-Unis et de sa spécificité en tant que pays proche et arabe. Avant la fin de la journée, ses dirigeants avaient réaffirmé très ouvertement que les Américains pourraient utiliser leurs bases. Je pense avoir été assez complet dans ma réponse.

Le **président**: Monsieur le ministre, je vous en remercie et plus particulièrement pour votre sentiment personnel.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 11.15 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.15 uur.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

dinsdag

mardi

02-10-2001

02-10-2001

10:00 uur

10:00 heures

INHOUD

- Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de haatcampagne bij kinderen in de Palestijnse gebieden" (nr. 5151)
*Sprekers: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken*
- Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Belgisch paspoort van de leden van het moordcommando dat Massoud executeerde" (nr. 5256)
*Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken*
- Vraag van de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de quasi vijandige houding van België ten overstaan van de Italiaanse regering" (nr. 5339)
*Sprekers: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Ferdy Willems***
- Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de inkrimping van het UNHCR-personeelskader ter begeleiding van de repatriëring van de vluchtelingen in Burundi" (nr. 5065)
*Sprekers: **Magda De Meyer, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken*
- Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zending van de Europese trojka naar Pakistan, Iran, Saudi-Arabië, Egypte, Jordanië en Syrië" (nr. 5345)
*Sprekers: **Jacques Simonet, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken*

SOMMAIRE

- Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la campagne d'incitation à la haine qui vise les enfants dans les territoires palestiniens" (n° 5151)
*Orateurs: **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères*
- Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le passeport belge dont étaient munis les membres du commando ayant assassiné M. Massoud" (n° 5256)
*Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères*
- Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude quasiment hostile de la Belgique vis-à-vis du gouvernement italien" (n° 5339)
*Orateurs: **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Ferdy Willems***
- Question de Mme Magda De Meyer au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réduction des effectifs du Haut Commissariat aux Réfugiés chargés d'accompagner les réfugiés rapatriés au Burundi" (n° 5065)
*Orateurs: **Magda De Meyer, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères*
- Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la tournée de la troïka européenne au Pakistan, en Iran, en Arabie saoudite, en Egypte, en Jordanie et en Syrie" (n° 5345)
*Orateurs: **Jacques Simonet, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères*

**COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN**

van

DINSDAG 02 OKTOBER 2001

10:03 uur

**COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES**

du

MARDI 02 OCTOBRE 2001

10:03 heures

De vergadering wordt geopend om 10.13 uur door de heer Jacques Lefevre, voorzitter.

01 **Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de haatcampagne bij kinderen in de Palestijnse gebieden" (nr. 5151)**

01.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Ik dank de vice-president voor zijn diplomatieke inspanningen van de voorbije maanden. Ik betreur dat ik over dit zo belangrijke onderwerp geen interpellatie mag houden. Ik wil zin voor nuance aan de dag leggen. Ik stelde het staatsterrorisme vanwege Israël al meermaals aan de kaak, maar ben ook kritisch tegenover de Palestijnse autoriteit.

In schoolboeken en kinderprogramma's wordt opgeroepen tot de Jihad, tot haat en tot zelfmoord. Ik zal de minister een video overhandigen. Ook Amnesty International en de Liga voor de Mensenrechten nemen zo'n kritische houding aan. Het Belgisch voorzitterschap heeft eveneens aandacht voor de aanwezigheid van kinderen bij gevaarlijke betogingen. Het aansporen tot geweld en zelfmoord van kleine kinderen is inhumain en ook contraproductief voor de eigen zaak, gezien de internationale afkeuring.

Vrede in de toekomst wordt aldus gehypothetheerd. Als bemiddelaar in dit conflict kan de minister deze informatie goed gebruiken.

01.02 **Minister Louis Michel** (*Nederlands*): De regering verwerpt elke vorm van haatcampagne van het ene volk tegen het andere. De toestand in het Midden-Oosten is natuurlijk bijzonder: men

La séance est ouverte à 10.13 heures par M. Jacques Lefevre, président.

01 **Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la campagne d'incitation à la haine qui vise les enfants dans les territoires palestiniens" (n° 5151)**

01.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Je remercie le vice-président pour les efforts diplomatiques qu'il a déployés au cours de ces derniers mois. Je regrette qu'on ne me permette pas de développer une interpellation à propos d'un sujet aussi important. Il convient certainement de nuancer les choses. J'ai dénoncé à plusieurs reprises le terrorisme d'Etat pratiqué par Israël mais mon attitude est également critique à l'égard de l'autorité palestinienne.

Dans les manuels scolaires et dans les programmes pour enfants, on appelle au djihad, à la haine et au suicide. Je remettrai au ministre une vidéo à ce propos. Amnesty International et la Ligue des droits de l'homme adoptent une même attitude critique. La présidence belge s'intéresse également au problème de la présence d'enfants lors de manifestations dangereuses. Inciter des enfants à la violence et au suicide est inhumain et par ailleurs contre-productif, eu égard à la désapprobation internationale.

La paix future se trouve ainsi hypothéquée. En tant que médiateur dans ce conflit, le ministre pourra utilement s'appuyer sur ces informations.

01.02 **Louis Michel**, ministre (*en néerlandais*): Notre gouvernement rejette toute forme de campagne de haine d'un peuple à l'égard d'un autre peuple. La situation au Moyen-orient est

"gebruikt" er de geschiedenis soms om de eigen aanspraken de nodige legitimiteit te geven. Zolang er geen sprake is van expliciete oproepen tot haat, kan men als buitenstander niet tussenbeide komen om een objectieve visie op de geschiedenis op te leggen.

De Palestijnse autoriteit heeft sinds 1994 de bevoegdheid over onderwijs. Pas in 2000 konden nieuwe schoolboeken worden in gebruik genomen. Tot dan werden Egyptische en Jordaanse schoolboeken gebruikt. De nieuwe schoolboeken gelden in eerste instantie voor het eerste en het zesde leerjaar.

Buitenlandse studies tonen aan dat de nieuwe schoolboeken beter zijn dan de voorgaande, inzonderheid betreffende de oproepen tot vernietiging van Israël. Toch is zeker nog ruimte voor verbetering, al kan men niet verwachten dat de handboeken Israël's visie op de geschiedenis weergeven.

België blijft deze aangelegenheid van nabij volgen. Ons consulaat-generaal in Jeruzalem zal mij elke vorm van racisme of anti-semitisme signaleren. We zullen dit aankaarten bij de Palestijnse autoriteit. Daarvoor is er al een communiqué verschenen.

01.03 Ferdy Willems (VU&ID): Dit antwoord schenkt mij voldoening. De teksten maken duidelijk dat de inspanningen om tot vrede te komen onverdroten moeten worden voortgezet.

Het incident is gesloten.

02 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het Belgisch paspoort van de leden van het moordcommando dat Massoud executeerde" (nr. 5256)

02.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): De moordenaars die onlangs de Afghaanse oppositieleider Massoud om het leven brachten, zouden twee Marokkanen zijn die in België leefden. Ze zouden gebruik hebben gemaakt van Belgische paspoorten, die uit de Belgische ambassade in Den Haag gestolen waren.

Waarom maakten zij gebruik van valse paspoorten? Waarom gebruikten zij niet hun eigen paspoorten? Hadden zij misschien de Belgische nationaliteit en konden zij geen Marokkaans paspoort krijgen?

02.02 Minister Louis Michel (Nederlands): De

évidemment particulière: l'histoire y est parfois "utilisée" pour donner de la légitimité à ses propres revendications. Dès lors qu'il n'est pas question d'incitation explicite à la haine, nous ne pouvons pas intervenir pour imposer une vision objective de l'histoire.

Depuis 1994, l'autorité palestinienne est compétente en matière d'enseignement. Ce n'est toutefois qu'en 2000 que de nouveaux manuels scolaires ont pu être utilisés. Jusqu'alors on utilisait des manuels égyptiens et jordaniens. Les nouveaux manuels scolaires sont d'abord destinés aux élèves de première et de sixième année.

Des études réalisées à l'étranger indiquent que les nouveaux manuels sont meilleurs que les précédents, notamment en ce qui concerne l'appel à la destruction de l'Etat d'Israël. Leur contenu peut néanmoins encore être amélioré, même si l'on ne peut évidemment pas s'attendre à ce que les manuels reflètent la vision qu'a Israël de l'histoire.

La Belgique continue à suivre cette affaire de près. Notre consulat général à Jérusalem m'informera de toute manifestation de racisme ou d'anti-sémitisme et nous soumettrons ces problèmes à l'autorité palestinienne. Un communiqué a déjà été publié à ce propos.

01.03 Ferdy Willems (VU&ID): Votre réponse me satisfait. Il ressort clairement des textes que les efforts de paix doivent être poursuivis.

L'incident est clos.

02 Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le passeport belge dont étaient munis les membres du commando ayant assassiné M. Massoud" (n° 5256)

02.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Les personnes qui ont récemment assassiné le commandant Massoud, chef de l'opposition afghane, seraient deux Marocains qui ont vécu en Belgique. Ils auraient utilisé des passeports belges volés à l'ambassade de Belgique à La Haye.

Pourquoi ont-ils utilisé des faux passeports? Pourquoi n'ont-ils pas fait usage de leurs propres passeports? Les personnes en question avaient-elles éventuellement la nationalité belge et ne pouvaient-elles obtenir un passeport marocain?

02.02 Louis Michel , ministre (en néerlandais):

moordenaars van commandant Massoud, vermoedelijk van Marokkaanse afkomst, hebben inderdaad Belgische paspoorten gebruikt om via Pakistan naar Afghanistan te reizen. Beide paspoorten werden blanco gestolen, één in de Belgische ambassade in Den Haag in november 1999, het andere in het Belgische consulaat van Straatsburg in februari 2001. De inbraken werden onmiddellijk aan Interpol gesignaleerd. De vermelde identiteiten zijn niet terug te vinden in de Belgische bevolkingsregisters. Ik kan dus niet bevestigen of de terroristen in België hebben gewoond.

02.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Er schort blijkbaar wat met de beveiliging van onze ambassades en consulaten. Ik dring er dan ook op aan dat de nodige maatregelen zouden worden genomen.

Het incident is gesloten.

03 Vraag van de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de quasi vijandige houding van België ten overstaan van de Italiaanse regering" (nr. 5339)

03.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): In een interview in *P-Magazine* van 25 juli 2001 stelde de heer Leman, directeur van het Centrum voor Gelijkheid van kansen en racismebestrijding, dat de premier van Italië, Silvio Berlusconi, een "maffiosi" is. De heer Leman valt als hoge ambtenaar onder de verantwoordelijkheid van de regering. Wat vindt minister Michel van die uitspraak van de heer Leman?

Onlangs reageerde zowel premier Verhofstadt als minister Michel bijzonder hard op een aantal recente uitspraken van de Italiaanse premier Berlusconi over de islam. Waarom heeft ons land het nodig gevonden zó hard te reageren?

03.02 Minister Louis Michel (Nederlands): De reacties van de premier en van mijzelf op de verklaringen van de heer Berlusconi waren meer dan duidelijk. De verklaringen zijn totaal onaanvaardbaar, schandelijk en hebben geen enkele grond van rechtvaardiging, noch historisch, noch cultureel, noch politiek. Zij zorgen voor problemen op een ogenblik dat we de moslimlanden wilden verduidelijken dat we geen amalgaam wilden maken van islam en terrorisme, zoals was afgesproken tijdens de recente Europese Top van staatshoofden en regeringsleiders.

Les assassins du commandant Massoud, vraisemblablement des personnes d'origine marocaine, ont effectivement utilisé des passeports belges pour se rendre en Afghanistan via le Pakistan. Il s'agit de deux passeports vierges volés respectivement à l'ambassade de Belgique à La Haye en novembre 1999 et au consulat belge à Strasbourg en février 2001. Les vols ont été immédiatement signalés à Interpol. Les identités mentionnées ne figurent pas dans les registres de la population en Belgique et il ne m'est dès lors pas possible de confirmer que les personnes en question ont séjourné dans notre pays.

02.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): La sécurité dans nos ambassades et consulats laisse manifestement à désirer. J'insiste dès lors pour que les mesures nécessaires soient prises.

L'incident est clos.

03 Question de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude quasiment hostile de la Belgique vis-à-vis du gouvernement italien" (n° 5339)

03.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Dans une interview publiée dans *"P-Magazine"* du 25 juillet 2001, M. Leman, le directeur du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme affirmait que M. Silvio Berlusconi, le premier ministre italien, était un "maffioso". S'agissant d'un fonctionnaire supérieur, le gouvernement est responsable des propos tenus par M. Leman. Quelle est l'opinion du ministre Michel quant aux propos tenus par M. Leman?

Récemment, le premier ministre Verhofstadt et le ministre Michel ont réagi avec une extrême véhémence aux propos tenus au sujet de l'islam par le premier ministre Berlusconi. Pourquoi notre pays a-t-il estimé devoir réagir aussi violemment ?

03.02 Louis Michel , ministre (en néerlandais): La réaction du premier ministre et ma propre réaction aux déclarations de M. Berlusconi étaient parfaitement claires. Ses déclarations sont totalement inacceptables et scandaleuses et sont dénuées de tout fondement, que ce soit sur le plan historique, culturel ou politique. Elles ont été source de problèmes à un moment où nous nous efforçons de convaincre les pays islamiques que nous ne voulions pas faire l'amalgame entre l'islam et le terrorisme, comme cela avait été convenu à l'occasion du récent sommet des chefs d'Etat et de gouvernement européens.

03.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijn vraag over de uitspraken van de heer Leman over de Italiaanse premier bleef onbeantwoord.

Minister Michel vindt dat de uitspraken van de heer Bellusconi over de islam zowel historisch, politiek als cultureel onverantwoord zijn en bovendien schandelijk ...

03.04 Minister Louis Michel (Nederlands): Inderdaad!

03.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mag ik de heer Michel en de leden van de meerderheid misschien even herinneren aan een aantal citaten uit het *Burgermanifest* van Guy Verhofstadt, die niet veel afwijken van de uitspraken van de Italiaanse premier. *(De heer Van den Eynde citeert uit het Burgermanifest – Rumor op de banken van de meerderheid)*

03.06 Minister Louis Michel (Frans): De fundamentalistische strekkingen die binnen de islam net zoals in andere godsdiensten bestaan, worden op een hoopje gegooid. Zulks bevordert de vrede niet. Een dergelijke demagogie moet worden aangeklaagd. Voor de democraten zullen diegenen die zich aan dergelijke demagogie schuldig maken nooit salonfähig zijn en nooit zullen woorden volstaan om hen te veroordelen.

In de huidige context is de vernedering waartoe ze leidt onaanvaardbaar.

Ik weiger op zulke uitspraken in te gaan.

03.07 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Het citaat was van Guy Verhofstadt in het *Burgermanifest*, op de pagina's 64 en 65. Ik veronderstel dat de premier binnenkort blijk zal geven van openbare zelfkritiek.

03.08 Ferdie Willems (VU&ID): Al enkele jaren geleden wees ik op de gevaarlijke aspecten van de figuur Berlusconi.

Ook ik zet me af tegen het amalgaam: men kan nagenoeg elke godsdienst of ideologie beschuldigen van intolerantie.

Indien dit inderdaad in het *Burgermanifest* van Verhofstadt staat te lezen, verdient dat wel enige verduidelijking.

03.09 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): We moeten dit boek dringend censureren.

03.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Vous n'avez pas répondu à ma question sur les propos de M. Leman concernant le premier ministre italien.

Le ministre Michel estime que les paroles de M. Berlusconi au sujet de l'islam sont dénuées de tout fondement historique, politique et culturel et qu'elles sont de surcroît scandaleuse.

03.04 Minister Louis Michel , ministre, (en néerlandais): En effet!

03.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Puis-je rappeler à M. Michel ainsi qu'aux membres de la majorité quelques citations provenant du *Burgermanifest* de Guy Verhofstadt et qui ne sont pas très éloignées des propos tenus par le premier ministre italien. *(M. Van den Eynde cite le "Burgermanifest" – Tumulte sur les bancs de la majorité)*

03.06 Louis Michel , ministre: (En français): Une fois de plus, un amalgame odieux est fait entre les courants intégristes qui existent au sein de l'Islam, comme il en existe au sein d'autres religions. Cet amalgame ne sert pas la cause de la paix. Il faut dénoncer cette demagogie. Jamais les démocrates ne pourront estimer fréquentables ceux qui la pratiquent et jamais nous ne trouverons de mots assez forts pour la condamner.

Par ailleurs, dans le contexte actuel, cette attitude humiliante est inacceptable.

Je refuse de répondre à de tels propos.

03.07 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): J'ai cité les pages 64 et 65 du manifeste du citoyen de Guy Verhofstadt. Je suppose que sous peu, le premier ministre fera publiquement son autocritique.

03.08 Ferdie Willems (VU&ID): Voici quelques années déjà, j'avais dénoncé les facettes dangereuses de la personnalité de M. Berlusconi.

Je m'oppose aussi à l'amalgame qui est pratiqué: toutes les religions et idéologies peuvent être accusées d'intolérance.

Lorsqu'on lit de tels propos dans le *Burgermanifest*, quelques précisions s'imposent effectivement.

03.09 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Cet ouvrage doit être censuré d'urgence.

03.10 Minister **Louis Michel** (*Frans*)
Fundamentalisten, onverdraagzame lieden vind je overal, zelfs hier!

Het incident is gesloten.

03.10 **Louis Michel**, ministre (*en français*) Il y a des fundamentalistes, des intolérants partout, et même ici !
L'incident est clos.

04 **Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de inkrimping van het UNHCR-personeelskader ter begeleiding van de repatriëring van de vluchtelingen in Burundi" (nr. 5065)**

04.01 **Magda De Meyer** (SP): Het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de VN (UNHCR), dat de terugkeer van de vluchtelingen naar Burundi voorbereidt, ziet zijn personeelskader vanaf 1 augustus met 55 eenheden verminderd.

De huidige Burundese regering blijft in gebreke wat de voorbereiding van de terugkeer betreft. Een gelijkaardige onvoorbereide terugkeer leidde in het verleden tot sociale chaos die uitmondde in de genocide. De personeelsinkrimping lijkt dan ook ondoordacht.

Wat is het standpunt van de regering? Heeft de minister al contact gehad met de Hoge Commissaris?

04.02 Minister **Louis Michel** (*Frans*) : Bij zijn aantreden werd de heer Lubbers geconfronteerd met een onhoudbare budgettaire toestand. Het UNHCR zou drastisch willen besnoeien door een personeelsinkrimping met 63 eenheden in het bureau in Bujumbura. Dit bureau stelt een inkrimping met 46 posten voor en wijst erop dat de financiering voor 2001 grotendeels internationaal is.

Het UNHCR heeft een nieuwe opdracht inzake de terugkeer van vluchtelingen naar Burundi en de wederopbouw van Burundi, die kadert in het vredesakkoord van Arusha. Het UNHCR zetelt ook in de commissie die de vluchtelingenproblematiek begeleidt.

Ik meen dat een forse besnoeiing van de UNHCR-operaties ongewenst is, gezien de spanningen in Centraal-Afrika en de vluchtelingenstromen die daarmee gepaard gaan.

Een besnoeiing is wellicht onontbeerlijk, maar zou minder drastisch moeten zijn. Bovendien moet erover worden gewaakt dat er geen verdere personeelsinkrimping komt, zodat de geplande acties niet in het gedrang komen. Ik zal in Genève

04 **Question de Mme Magda De Meyer au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réduction des effectifs du Haut Commissariat aux Réfugiés chargés d'accompagner les réfugiés rapatriés au Burundi" (n° 5065)**

04.01 **Magda De Meyer** (SP): Le Haut Commissariat aux Réfugiés des Nations Unies (UNHCR), qui prépare le retour des réfugiés au Burundi, a vu son cadre du personnel amputé de 55 unités au 1er août 2001.

L'actuel gouvernement burundais ne remplit pas ses obligations quant à la préparation du retour. Dans le passé, un retour semblable, mal préparé, a conduit au chaos et a débouché sur le génocide. Cette décision de réduire l'effectif du personnel vient donc à un mauvais moment.

Quel est le point de vue du gouvernement ? Le ministre a-t-il déjà pris contact avec le Haut Commissaire ?

04.02 **Louis Michel**, ministre (*En français*): Lors de son entrée en fonction, Monsieur Lubbers a dû faire face à une situation budgétaire intenable. L'UNHCR voudrait réaliser des économies draconiennes en réduisant de 63 unités l'effectif de son bureau de liaison à Bujumbura. Ce bureau propose une réduction de 46 emplois, soulignant par ailleurs que le financement pour 2001 est essentiellement international.

S'agissant du retour des réfugiés au Burundi et du redressement du pays, l'UNHCR, conformément à la convention générale d'Arusha, est investi d'une large mission. L'UNHCR siège également au sein de la commission qui assure l'accompagnement du dossier des réfugiés.

A mon estime, il ne s'indique pas de réduire dans une mesure importante les opérations menées par l'UNHCR, eu égard aux tensions observées en Afrique centrale et aux flux de réfugiés qui en résultent.

Une compression budgétaire est sans doute indispensable, mais ne devrait pas être aussi incisive. Par ailleurs, il faut se garder de toute réduction ultérieure de l'effectif, afin de ne pas entraver les actions prévues. Je ferai part à

onze bekommernis kenbaar maken en pleiten voor een zending ter plaatse.

Het incident is gesloten.

05 Vraag van de heer Jacques Simonet aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de zending van de Europese trojka naar Pakistan, Iran, Saudi-Arabië, Egypte, Jordanië en Syrië" (nr. 5345)

05.01 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): Welke analyses heeft de minister opgetekend tijdens zijn ontmoetingen met de leiders van verscheidene landen uit het Midden-Oosten in het kader van zijn diplomatieke tournee met het oog op het smeden van een grote antiterroristische coalitie ?

Hoe zijn de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Saudi-Arabië ? Het lijkt erop dat de banden wat losser worden, en de aangekondigde breuk tussen Saudi-Arabië en de Taliban zou maar façade zijn.

Hoe denkt de minister de steun die Iran verleent aan de Hezbollah te rijmen met het samenwerkingsakkoord dat de Europese Unie met dat land denkt te sluiten ?

Tot slot vragen wij de minister onverdroten verder te ijveren, met name bij de Amerikaanse diplomatie, voor een nieuwe impuls voor het vredesproces in Israël.

05.02 Minister **Louis Michel** (Frans) : Afgelopen woensdag en donderdag heeft de Europese trojka op haar rondreis in Pakistan, Iran, Saudi-Arabië, Egypte en Syrië een driedelige boodschap verspreid : de bezochte landen werd gevraagd zich achter de veroordeling van de aanslagen in New York te scharen, de Europese strategie werd uiteengezet, en de trojka heeft de betrokken landen opgeroepen zich prioritair aan te sluiten bij de inspanningen van de internationale gemeenschap om zij die verantwoordelijk zijn voor de aanslagen veroordeeld te krijgen. Gesprekken met de Jordaanse en Libanese leiders staan nog op mijn agenda.

De Europese strategie is opgebouwd op zes kernpunten : solidariteit met de Verenigde Staten en alle naties die bereid zijn de strijd aan te binden tegen de verantwoordelijken voor de aanslagen en zij die hen steunen; de vastberadenheid van de Unie om gerichte acties te ondernemen; de multilaterale, globale en multidisciplinaire dimensie van de aanpak; de langdurigheid van de actie, die erop gericht moet zijn het kwaad met wortel en tak

Genève de nos préoccupations et je plaiderai pour l'envoi d'une mission sur place.

L'incident est clos.

05 Question de M. Jacques Simonet au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la tournée de la troïka européenne au Pakistan, en Iran, en Arabie saoudite, en Egypte, en Jordanie et en Syrie" (n° 5345)

05.01 Jacques Simonet (PRL FDF MCC): Quelles analyses le ministre a-t-il recueillies de ses rencontres avec les dirigeants de plusieurs pays du Proche-Orient dans le cadre des consultations diplomatiques visant à réunir une grande coalition contre le terrorisme?

Quel est l'état des relations entre l'Arabie saoudite et les Etats-Unis ? Elles semblent se distendre et la rupture annoncée entre l'Arabie saoudite et les talibans ne pourrait être qu'une attitude de façade.

De l'avis du ministre, comment l'aide octroyée par l'Iran aux Hezbollah est-elle compatible avec l'accord de coopération que l'Union européenne envisage de conclure avec ce pays?

Enfin, nous demandons au ministre de continuer à oeuvrer, en particulier auprès de la diplomatie américaine, pour que de nouveaux efforts soient consentis en faveur du processus de paix en Israël.

05.02 **Louis Michel** , ministre (en français) : Mercredi et jeudi derniers, au Pakistan, en Iran, en Arabie saoudite, en Égypte et en Syrie, la troïka européenne a fait passer un triple message : reconnaissance pour la condamnation des attentats de New York, exposé de la stratégie européenne, appel à se joindre de façon prioritaire aux efforts de la communauté internationale pour condamner les responsables des attentats. Je dois encore avoir un contact avec la Jordanie et le Liban.

Les six éléments clé de la stratégie européenne sont les suivants: la solidarité, avec les Etats-Unis et toutes les nations disposées à combattre les responsables des attentats et ceux qui les soutiennent; la détermination de l'Union à s'engager dans les actions ciblées; une approche multilatérale, globale et multidisciplinaire ; le caractère soutenu de l'effort à faire, qui devra

uit te roeien; en de afwijzing van elke neiging om fundamentalistische terroristische groeperingen op één hoop te gooien met de Arabische wereld of de islam in het algemeen.

Voorts werd de aandacht gevestigd op de toenemende stroom Afghaanse vluchtelingen, die stilaan tragische proporties aanneemt.

(Nederlands): Alle bezochte landen waardeerden de inspanningen van de Europese Unie. Onze steunbetuiging in de betrokken landen voor de snelle veroordeling van de aanslagen werd op prijs gesteld. In een aantal van de bezochte landen was zo'n veroordeling trouwens geen evidentie.

De Europese diplomatie heeft vorige week zeker "gescoord". Onze benadering heeft bij de gesprekspartners volledige instemming gevonden.

Met uitzondering van Syrië ontkent niemand de Verenigde Staten het recht om de daders van de aanslagen van 11 september te straffen als hun verantwoordelijkheid wordt bewezen. Wel moet de reactie van de VS doelgericht zijn en weloverwogen, en mogen er geen onschuldige slachtoffers vallen.

Iedereen is het ook eens over de rol van de VN in de strijd tegen het internationale terrorisme. De inspanningen zullen worden opgevoerd. Egypte lanceerde de idee van een internationale conferentie tegen het terrorisme, onder auspiciën van de UNO. De EU reageerde niet negatief, maar wees op de noodzaak van een grondige voorbereiding.

Iedereen stond ook achter de gecoördineerde, multidisciplinaire aanpak. Sommige gesprekspartners waren vragende partij voor meer medewerking met Westerse regeringen en wezen op de problematiek van de aanwezigheid van allerlei bewegingen die terroristische organisaties steunen. Ook vroegen ze medewerking bij onderzoek naar de financiering ervan.

Er was algemene waardering voor de weigering van de EU om terrorisme en islam op voet van gelijkheid te plaatsen.

In een aantal landen groeide het besef dat de regering in Kaboel beter zou worden vervangen door een regering met een brede en etnisch representatieve basis. De VN hebben daarin een belangrijke rol te spelen. Als gevolg van de trojka-missie zal de EU de bilaterale contacten met een aantal bezochte landen opdrijven.

s'attaquer aux racines du mal; et enfin le rejet de toute assimilation des groupes terroristes fondamentalistes au monde arabe ou islamique.

L'attention a aussi été attirée sur le flux croissant de réfugiés afghans, qui devient dramatique.

(En néerlandais) Tous les pays visités ont apprécié les efforts de l'Union européenne. On a apprécié notre soutien à la condamnation rapide des attentats dans les pays concernés. Dans certains des pays visités, une telle condamnation n'était d'ailleurs pas évidente.

La diplomatie européenne a certainement marqué des points la semaine dernière. Notre approche a remporté l'assentiment de nos interlocuteurs.

A l'exception de la Syrie, personne ne nie aux Etats-Unis le droit de punir les responsables des attentats du 11 septembre, si leur responsabilité est prouvée. Il faut cependant que la réaction des Etats-Unis soit bien ciblée et réfléchie et qu'elle ne fasse pas de victimes innocentes.

Il y a également unanimité en ce qui concerne le rôle que doivent jouer les Nations Unies dans la lutte contre le terrorisme international. Les efforts fournis pour mener ce combat seront intensifiés. L'Egypte a suggéré d'organiser une conférence internationale contre le terrorisme sous les auspices de l'ONU. L'UE n'y a pas réagi défavorablement tout en soulignant la nécessité d'une préparation impeccable.

Tout le monde a aussi soutenu l'option d'une approche coordonnée et multidisciplinaire. Certains partenaires ont préconisé une collaboration accrue avec les gouvernements occidentaux tout en mettant en évidence le problème de la multiplicité des mouvements apportant leur soutien aux organisations terroristes. Ces interlocuteurs ont également demandé une aide dans le cadre des investigations portant sur le financement de ces mouvements.

Tout le monde a apprécié que l'UE refuse de mettre sur un pied d'égalité le terrorisme et l'islam.

Certains pays ont pris conscience de ce que le gouvernement de Kaboul devrait être remplacé par un gouvernement soutenu par une base représentative large, notamment sur le plan ethnique. A cet égard, les Nations Unies ont un rôle important à jouer. A la suite de la mission de la troïka, les Etats-Unis intensifieront les contacts

bilatéraux avec une série de pays où elle s'est rendue.

Aan Pakistan werd een bijkomende hulp van 20 miljoen euro beloofd. Waarschijnlijk komt er ook een handelsakkoord. De dialoog met Iran wordt opgevoerd. De Europese Commissie zal een vertegenwoordiging openen in Riad. Ook met Egypte en Syrië wordt de dialoog geïntensifieerd.

Une aide supplémentaire de 20 millions d'euros a été promise au Pakistan. Il y aura probablement aussi un accord commercial. La Commission européenne va ouvrir une représentation à Riad. Le dialogue est aussi intensifié avec l'Égypte et la Syrie.

(Frans) De Europese Unie zal de contacten intensiveren. Zij voert op dit eigenste moment in ons land gesprekken met de Russen. Maar wat is terrorisme precies? Wat is de definitie van een terrorist of van een terroristische daad? Hoe moet men het vertrouwen tussen de inlichtingendiensten tot stand brengen? Tot welk soort Europees aanhoudingsbevel moet men komen? Het is toch belangrijk dat de fundamentele vrijheden worden geëerbiedigd.

(En français) : L'Union européenne multipliera les contacts. Elle s'en entretient en ce moment avec les Russes ici même. Mais qu'est-ce que le terrorisme ? Qu'est-ce qu'un terroriste ? Un acte terroriste ? Comment établir la confiance entre les services d'information ? A quel mandat d'arrêt européen aboutir ? Il importe quand même de respecter les libertés fondamentales.

Er kan pas een oplossing worden bereikt als eerst de Palestijnse kwestie wordt geregeld. Washington is zich daar trouwens goed van bewust.

Résoudre la question palestinienne représente le préalable. Washington en est d'ailleurs persuadé. Bref, cette mission a redoré notre blason.

Die zending heeft dus ons blazen wat opgepoetst. Samen met de Hoge Vertegenwoordiger Solana en Commissielid Patten hebben wij onze hand uitgestoken naar dat deel van de wereld. Wie kon er onberoerd blijven bij de gebeurtenissen van 11 september?

Avec le Haut Représentant Solana et le Commissaire Patten, nous avons tendu la main à cette partie du monde. Qui n'a été touché par les événements du 11 septembre ?

Persoonlijk denk ik dat wij er goed aan gedaan hebben niet zo'n vijandelijke toon als de VS aan te slaan en erop te hameren dat terrorisme en islam niet mogen worden gelijkgeschakeld. We zijn erin geslaagd bepaalde gesloten of vastgelopen diplomatieke wegen te heropenen.

En mon nom personnel, je pense que nous avons bien fait de ne pas utiliser un ton aussi guerrier que les États-Unis et d'insister sur la non-assimilation entre Islam et terrorisme. Nous avons pu rouvrir certaines portes diplomatiques qui étaient fermées, voire coincées.

Als de EU de mogelijkheid heeft een dialoog zonder taboes te openen, moet zij dat doen. Het feit dat wij de secretaris-generaal van de Arabische Liga op gelijke voet stelden als de Europese Unie werd als positief ervaren.

Quand l'Union européenne peut ouvrir un dialogue sans tabou, elle doit le faire. Le fait que nous avons mis le secrétaire général de la Ligue arabe sur le même pied que l'Union européenne a été bien perçu.

Wij kunnen een ware gedachtewisseling over de oorzaken van het terrorisme niet uit de weg gaan. Ik ben er trouwens van overtuigd dat het terrorisme niet efficiënt bestreden kan worden zolang het conflict in het Midden-Oosten niet is opgelost.

Nous ne pouvons pas éluder une vraie réflexion sur des causes du terrorisme. J'ai en outre la conviction que tant que le conflit du Moyen-Orient ne sera pas résolu, on ne pourra pas lutter de façon efficace entre le terrorisme.

Zo zal Syrië in de Hezbollah nooit een terroristische organisatie willen zien en ze als een verzetsbeweging tegen de buitenlandse bezetter blijven beschouwen.

Par exemple, la Syrie ne sera jamais d'accord pour considérer le Hezbollah comme des terroristes et non comme des résistants à une occupation étrangère.

Wij moeten ons gematigd opstellen en deuren openzetten.

Il faut garder mesure, ouvrir des portes.

Er is voor de Europese Unie een rol weggelegd in Cuba, Libië, Irak en elders. Saudi-Arabië stelt de gesloten akkoorden niet ter discussie.

L'Union européenne a un rôle à jouer à Cuba, en Libye, en Irak, ailleurs. Quant à l'Arabie saoudite, elle ne remet pas en cause les accords conclus.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare vergadering wordt om 11.15 uur gesloten.

La réunion publique est close à 11 h 15.